

[Oluf Pedersen.]

man så til gengæld satte vægtgrænsen for dagblade op med det resultat, at de helt eller delvis slap for forhøjelse, medens derimod uge- og månedsblade fik en reel forhøjelse på henholdsvis 33 og 50 pct. på de to nævnte poster. Det skulle man synes måtte være nok, men nu foreslås der yderligere en forhøjelse af nummerportoen, der var 3 øre og sidst blev sat op til 4, altså en forhøjelse på 33 pct., op til 4,8 øre, altså en forhøjelse på 20 pct., således at der nu er tale om en forhøjelse pr. nummer på 60 pct. i forhold til før 1952. For anmeldelsesportoen, der før var 10 øre, og som sidst fik en forhøjelse på 50 pct. op til 15 øre, foreslås nu en forhøjelse på 33 pct. op til 20 øre, således at der er tale om en forhøjelse med 100 pct. i forhold til før oktober 1952.

Det ser ud til, at man fra postvæsenets side begrundet denne forhøjelse, som altså først og fremmest rammer de små blade, med, at ekspeditionen af de store, tykke dagblade giver underskud. Det vil altså sige, at ekspeditionen af dagblade, som giver underskud, skal medføre en forhøjelse for de blade, man tjener på. Nu er der jo her det særlige forhold, at postvæsenet har eneret, når det gælder breve. Hvis man sender et brev på anden måde end med posten, skal der alligevel frimærker på, hvis man vil holde loven. Hvis man, for at tage et eksempel, lægger en meddelelse ind i et auktionsbrev, som sendes her til København, skal der porto på, selvom det slet ikke ekspederes gennem postvæsenet. På grund af denne eneret er postvæsenet beskyttet. Man siger altså, at det er ekspeditionen af dagbladene, der giver underskud, men dagbladene har mulighed for at konkurrere med postvæsenet ved omdeling, og der er noget, der tyder på, at postvæsenet ikke er rigtig konkurrencedygtigt, og at det i virkeligheden er her, man burde sætte ind, og at det ikke er tiltrængt at lægge på portoen for de andre. Kan man ikke lægge på, hvor man har underskud, må man gøre sig konkurrencedygtig på andre områder, nemlig ved at rationalisere. Man bør selvfølgelig kunne konkurrere. Hvis man ikke kan det, må man lukke virksomheden, og man kan jo ikke tænke sig, at der i øjeblikket skulle være stemning for at lade postvæsenet gå over til privat drift.

Jeg kan ikke anbefale lovforslaget. Vi stillede under behandlingen i 1952 et ændringsforslag, hvorefter man skulle have lov til at anmelde blade for en længere termin end 3 måneder, nemlig et år, og jeg vil anbefale, at man foretager en ændring på det punkt nu. Det vil jo ikke give større administration for postvæsenet; det vil give mindsket arbejde for postvæsenet og en besparelse for bladene.

Formanden: Den højtærede landbrugsminister har ordet som fungerende minister for offentlige arbejder.

Landbrugsministeren (Smørum): Det ærede medlem hr. Holmberg indledede med nogle bemærkninger om, at han egentlig var enig i, at postvæsenet skulle være en forretning, som skulle hvile i sig selv, men det mente det ærede medlem også at det kunne, selvom de foreslåede takstforhøjelser ikke blev vedtaget.

Post- og telegrafvæsenet havde i 1953—54 et overskud på ca. 25 mill. kr., men i den forløbne del af finansåret 1954—55, indtil udgangen af oktober måned, er overskuddet dalet til knap 3 mill. kr. Der er næppe nogen tvivl om, at billedet vil forbedres i den sidste halvdel af finansåret. Ser man på de enkelte forretninger, er der slet ingen tvivl om, at postvæsenets overskud hidrører fra rigstelefonen og fra transitindtægter fra telefon- og telegrafforbindelser med udlandet.

Betragtes imidlertid postforretningerne isoleret, er der ikke noget overskud, men snarere et underskud, og dette er især meget forståeligt, når man tager hensyn til de fra forårets lønforlig og stigninger i tjenestemandslønningerne stammende udgiftstigninger, der, som jeg gjorde opmærksom på ved forelæggelsen, udgør ca. 9 mill. kr. for indeværende finansår og yderligere 2—3 mill. kr. for det kommende finansår, og som i langt højere grad rammer postforretningerne end telefon- og transitforretningerne. Postforretningerne afvikles nemlig i langt højere grad ved manuel arbejdskraft end telefonforretningerne, hvor teknikken spiller en langt større rolle. Ganske vist er også udgiften til forrentning og afskrivning stærkt stigende på grund af nyanlæg, men de tidligere bestående tekniske anlæg medfører